

INFRAȚIUNILE LEGATE DE CIRCULAȚIA ILEGALĂ A DROGURILOR, ETNOBOTANICELOR SAU ANALOGII ACESTORA ÎN SCOP DE ÎNSTRĂINARE ÎN LEGEA PENALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

OFFENSES RELATED TO THE ILLEGAL CIRCULATION OF DRUGS, ETHNOBOTANICAL OR THEIR ANALOGUES FOR THE PURPOSE OF ALIENATION IN THE CRIMINAL LAW OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA

Carmen-Elena ROȘU, doctorand,
Universitatea de Stat din Moldova

Abstract: This study provides a thorough analysis of the offences specified in art. 217¹ PC RM. It is being analyze the material object and, to a lesser extent, the content of the objective side of the offences in question. During the analysis of the constitutive elements and the aggravating circumstances of the offences stipulated in art. 217¹ PC RM, it is determined the content of the special legal object and the material object of these offences. Additionally, it is established that, plants containing drugs or ethnobotanicals are probably plants containing narcotic or psychotropic substances.

Cuvinte-cheie: *droguri, substanțe stupefiante, substanțe psihotrope, etnobotanice, analogi, plante, circulație ilegală, proporții, scop de înstrăinare.*

În art.217¹ CP RM, sub denumirea de circulație ilegală a drogurilor, etnobotanicelor sau analogilor acestora în scop de înstrăinare sunt reunite patru variante-tip de infracțiuni și două variante agravate de infracțiuni.

Conform alin.(1) art.217¹ CP RM, prima variantă-tip de infracțiune constă în semănatul ori cultivarea de plante ce conțin droguri, prelucrarea ori utilizarea unor astfel de plante fără autorizație sau semănatul ori cultivarea de plante pentru fabricarea produselor etnobotanice, săvârșite în scop de înstrăinare.

Cea de-a doua variantă-tip de infracțiune este prevăzută la alin.(2) art.217¹ CP RM și constă în producerea, prepararea, experimentarea, extragerea, prelucrarea, transformarea, procurarea, păstrarea, expedierea, transportarea, distribuirea sau alte operațiuni ilegale cu droguri sau cu analogi ai acestora, săvârșite în scop de înstrăinare, ori înstrăinarea ilegală a drogurilor sau analogilor acestora.

Conform lit.a)-e) alin.(3) art.217¹ CP RM, prima variantă agravată de infracțiune presupune săvârșirea celor două infracțiunii consemnate mai sus:

- de o persoană care anterior a săvârșit aceleași acțiuni (lit.a));
- de două sau mai multe persoane (lit.b));
- de o persoană care a împlinit vârsta de 18 ani cu atragerea minorilor (lit. b1));

- cu utilizarea drogurilor sau a analogilor acestora, a căror circulație în scopuri medicale este interzisă (lit.c));
- cu folosirea situației de serviciu (lit.d));
- pe teritoriul instituțiilor de învățământ, instituțiilor de reabilitare socială, penitenciarelor, unităților militare, în locurile de agrement, în locurile de desfășurare a acțiunilor de educație, instruire a minorilor sau tineretului, a altor acțiuni culturale sau sportive ori în imediata apropiere a acestora (lit.e)).

Cea de-a treia variantă-tip de infracțiune este prevăzută la lit.f) alin.(2) art.217¹ CP RM și presupune fie săvârșirea – în proporții mari și în scop de înstrăinare – a semănatului ori cultivării de plante ce conțin droguri, a prelucrării ori utilizării unor astfel de plante fără autorizație sau a semănatului ori cultivării de plante pentru fabricarea produselor etnobotanice, ori a producerii, preparării, experimentării, extragerii, prelucrării, transformării, procurării, păstrării, expedierii, transportării, distribuirii sau altor operațiuni ilegale cu droguri sau cu analogi ai acestora, fie în săvârșirea – în proporții mari – a înstrăinării ilegale a drogurilor sau analogilor acestora.

Cea de-a doua variantă agravată de infracțiune, atașabilă infracțiunilor prevăzute mai sus, presupune comiterea acestor infracțiuni de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală ori în favoarea acestora și este prevăzută de lit.b) alin.(4) art.217¹ CP RM.

În ceea ce privește, cea de-a patra variantă-tip de infracțiune, aceasta este prevăzută de lit.d) alin.(4) art.217¹ CP RM și presupune fie săvârșirea – în proporții deosebit de mari și în scop de înstrăinare – a semănatului ori cultivării de plante ce conțin droguri, a prelucrării ori utilizării unor astfel de plante fără autorizație sau a semănatului ori cultivării de plante pentru fabricarea produselor etnobotanice, ori a producerii, preparării, experimentării, extragerii, prelucrării, transformării, procurării, păstrării, expedierii, transportării, distribuirii sau altor operațiuni ilegale cu droguri sau cu analogi ai acestora, fie în săvârșirea – în proporții deosebit de mari – a înstrăinării ilegale a drogurilor sau analogilor acestora.

În cele ce urmează, vor fi analizate infracțiunile specificate la alin.(1) art.217¹ CP RM.

Obiectul juridic special al infracțiunii prevăzute la alin.(1) art.217¹ CP RM îl constituie relațiile sociale cu privire la neadmiterea circulației ilegale de plante care conțin droguri, săvârșite în proporții mici și în scop de înstrăinare.

Obiectul material al infracțiunii specificate la alin.(1) art.217¹ CP RM îl reprezintă plantele care conțin droguri, fiind caracterizate prin proporții mici. Doar în ipoteza semănatului fără autorizație (alin.(1) art.217¹ CP RM) obiectul material al infracțiunii îl reprezintă semințele de plante care conțin droguri sau etnobotanice.

Prin urmare, în primul rând, pentru existența obiectului material este necesar ca plantele care-l reprezintă să conțină droguri sau etnobotanice (alin.(1) art.217 CP RM) / droguri (alin.(1) art.217¹ CP RM).

Plantele care conțin precursori (de exemplu, planta de efedră) nu pot să reprezinte obiectul material al infracțiunilor prevăzute la alin.(1) art.217¹ CP RM. Cultivarea ilegală a plantelor ce conțin precursori atrage răspunderea conform art.87 din Codul contravențional.

În al doilea rând, este obligatoriu ca plantele care reprezintă obiectul material al infracțiunii prevăzute la alin.(1) art.217¹ CP RM, să se caracterizeze prin proporții mici.

Într-un mod similar se stabilesc proporțiile mari / proporțiile mici în ipoteza semințelor de plante care conțin droguri sau etnobotanice / semințelor de plante care conțin droguri.

Astfel, cultivarea ilegală a plantelor care conțin droguri, în cantități mici și fără scop de înstrăinare, atrage răspunderea conform art.87 din Codul contravențional. Nu se aplică nici măcar răspundere contravențională în cazul semănatului, prelucrării sau utilizării ilegale a plantelor care conțin droguri, săvârșite în proporții mici și fără scop de înstrăinare.

Latura obiectivă a infracțiunilor specificate la alin.(1) art.217¹ CP RM constă în fapta prejudiciabilă exprimată în acțiune.

În cazul infracțiunii prevăzute la alin. (1) art.217¹ CP RM, acțiunea prejudiciabilă se prezintă sub oricare din următoarele modalități normative: 1) semănatul fără autorizație; 2) cultivarea fără autorizație; 3) prelucrarea fără autorizație; 4) utilizarea fără autorizație; 5) semănatul de plante, ce conțin droguri, pentru fabricarea produselor etnobotanice; 6) cultivarea de plante, ce conțin droguri, pentru fabricarea produselor etnobotanice.

Infracțiunile specificate la alin.(1) art.217¹ CP RM sunt infracțiuni formale.

Infracțiunea prevăzută la alin.(1) art.217¹ CP RM se consideră consumată din momentul realizării fie a semănatului, cultivării, prelucrării sau utilizării fără autorizație a plantelor care conțin droguri, săvârșite în proporții mici, fie a semănatului ori cultivării de plante care conțin droguri pentru fabricarea produselor etnobotanice, săvârșite în proporții mici.

Latura subiectivă a infracțiunilor prevăzute la alin.(1) art.217¹ CP RM se caracterizează prin intenție directă.

În cazul infracțiunii prevăzute la alin.(1) art.217¹ CP RM, motivul se exprimă, în principal, în interesul material.

În alt context, pentru aplicarea răspunderii în baza alin.(1) art.217¹ CP RM nu este necesar ca făptuitorul să urmărească exclusiv scopul fabricării de droguri sau etnobotanice. Scopul urmărit poate fi oricare altul (de exemplu: scopul cercetării științifice; scopul producerii de semințe sau fibre etc.).

Această afirmație este valabilă atunci când aceasta se înfățișează în primele patru modalități normative. În contrast, în prezența ultimelor două modalități normative ale acestei infracțiuni, scopul de fabricare a produselor etnobotanice constituie scopul special al infracțiunii.

Subiectul infracțiunilor specificate la alin.(1) art.217¹ CP RM este: 1) persoana fizică responsabilă care la momentul săvârșirii infracțiunii a atins vârsta de 16 ani; 2) persoana juridică (cu excepția autorității publice).

Ca excepție, în ipoteza modalităților agravate prevăzute la lit.b1) alin.(3) art.217¹ CP RM vârsta minimă a răspunderii penale este de 18 ani.

În cazul modalităților agravate consemnate la lit.a), b), c)-e) alin.(3) și la lit.b) alin.(4) art.217¹ CP RM, vârsta minimă a răspunderii penale este de 14 ani.

În ipoteza modalităților agravate specificate la lit.d) alin.(3) art.217 și la lit.d) alin.(3) art.217¹ CP RM, subiect poate fi numai o persoană cu funcție de răspundere sau o persoană care gestionează o organizație comercială, obștească sau altă organizație nestatală.

Potrivit alin.(5) art.217 CP RM, persoana care a săvârșit una dintre infracțiunile prevăzute la art. 217¹ CP RM este liberată de răspundere penală, dacă a contribuit activ la: 1) descoperirea sau contracararea infracțiunii ce ține de circulația ilegală a substanțelor narcotice, psihotrope sau analoagelor lor, după caz, prin: a) autodenunțare; b) predare benevolă a substanțelor narcotice, psihotrope sau a analoagelor lor; c) indicarea sursei de procurare a acestor substanțe; 2) divulgarea persoanelor care au contribuit la săvârșirea infracțiunii; 3) indicarea mijloacelor bănești, a bunurilor sau a veniturilor rezultate din infracțiune.

De menționat că cele trei acțiuni socialmente utile ale persoanei care s-a decis să contribuie la descoperirea sau contracararea infracțiunii și în baza cărora ea poate fi liberată de răspundere penală au un caracter alternativ. Atestarea oricăreia dintre aceste acțiuni este suficientă pentru a face operantă prevederea de la alin.(5) art.217 CP RM.

Nu este obligatoriu ca toate aceste trei acțiuni să fie întrunite. O asemenea concluzie o desprindem din interpretarea favorabilă făptuitorului (conformă cu alin.(2) art.3 CP RM) a dispoziției de la alin.(5) art.217 CP RM.

Referințe bibliografice:

1. Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr.315-328.
2. Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2006, nr.16-19.
3. BRÎNZA, S., STATI, V. Cu privire la posibila neconstituționalitate a unor amendamente recente operate în Codul penal și în Codul contravențional (Partea I). În: Revista Națională de Drept, 2017, nr.1, p.2-12. ISSN 1811-0770
4. Codul penal al Republicii Moldova.